

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-10-24

Ärendenummer SMF-2024-01640

Handläggare

Maria Lundin

E-post: maria.lundin@stadsmiljo.goteborg.se

Yttrande om motion att utreda förutsättningar för flytande öar i Frihamnen

Förslag till beslut

1. Stadsmiljönämnden avstyrker motionen utifrån stadsmiljöförvaltningens yttrande.
2. Stadsmiljönämnden översänder stadsmiljöförvaltningens tjänsteutlåtande till kommunfullmäktige som stadsmiljönämndens eget yttrande.
3. Stadsmiljönämnden justerar ärendet omedelbart.

Sammanfattning

Elisabet Lann (KD) och Jörgen Knudtzon (KD) har lagt motion i kommunfullmäktige om att stadsmiljönämnden ska få i uppdrag att utreda förutsättningar för flytande öar i Frihamnen. Motionen har skickats på remiss till stadsmiljönämnden och nämnden svarar i tjänsteutlåtandet på denna remiss.

Stadsmiljöförvaltningen har utgått från andra utredningar för att kostnadsbedöma en utredning av förutsättningar att anlägga flytande öar i anslutning till Frihamnen. Förvaltningen bedömer att utredningen skulle kosta cirka 1,5 mkr.

Att bygga flytande öar kan ligga i linje med nämndens uppdrag om att skapa attraktiva stadsmiljöer men ligger inte i linje på kommunfullmäktiges och stadsmiljönämndens stora fokus på att omhänderta uppdraget om omställning till ett mer hållbart resande. Att bygga flytande öar hade lett till kapitaltjänstkostnader som förvaltningen bedömer kan var lägre vid anläggande av annan typ av anläggning med liknande nyttor. Flytande öar bedöms också vara dyrare att förvalta och underhålla jämfört med anläggning med motsvarande nyttor på land.

Stadsmiljöförvaltningen föreslår stadsmiljönämnden att avstyrka motionen.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Att utreda förutsättningarna för att anlägga flytande öar i anslutning till Frihamnen bedöms kosta ca 1,5 mkr. Det kommer att ta personella och finansiella resurser från andra utredningar och åtgärder.

Motionen har fokus på uppdraget att utreda flytande öar. Förvaltningen har dock varit i kontakt med det företag som tagit fram förslaget åt Köpenhamn och tagit del av de kostnader som Köpenhamn fått presenterande. Kostnaderna per ö skiljer sig åt beroende på storlek på ö, är beräknade på Köpenhamns förutsättningar och på att man bygger totalt nio öar i olika storlekar. Kostnaden är omräknade i svenska kronor till en växlingskurs om 1 DKK= 1,56 SEK (18 november 2024). Anläggningskostnaden för nio öar, inklusive

rådgivning från arkitekt, ingenjör och landskapsarkitekt, beräknas för Köpenhamn vara ca 18 mkr och den årliga driftskostnaden för dessa öar beräknas till ca 680 tkr.

Bedömning ur ekologisk dimension

Motionen har fokus på uppdraget att utreda förutsättningarna för att anlägga flytande öar i anslutning till Frihamnen vilket i sig inte har någon påverkan ur ekologisk dimension. En del av utredningen hade varit att undersöka förhållanden på botten och i vattnet där flytande öar skulle anläggas.

Bedömning ur social dimension

Motionen har fokus på uppdraget att utreda förutsättningarna för att anlägga flytande öar i anslutning till Frihamnen vilket i sig inte har någon påverkan ur social dimension. Att anlägga flytande öar har potential att bidra till göteborgarnas närhet till vatten och till rekreation.

Samverkan

Ingen samverkan med fackliga organisationer har skett.

Bilagor

1. Motion av Elisabet Lann (KD) och Jörgen Knudtzon (KD) om flytande öar i Frihamnen

Ärendet

Stadsmiljönämnden ska yttra sig om motion av Elisabet Lann (KD) och Jörgen Knudtzon (KD) om flytande öar i Frihamnen. Motionen föreslår att stadsmiljönämnden ges i uppdrag att, i samverkan med berörda nämnder, utreda förutsättningarna för att anlägga flytande öar i anslutning till Frihamnen.

Stadsmiljöförvaltningen medgavs förlängd svarstid av stadsledningskontoret. Yttrandet ska vara stadsledningskontoret tillhanda senast 30 december 2024.

Beskrivning av ärendet

Elisabet Lann (KD) och Jörgen Knudtzon (KD) föreslår kommunfullmäktige att uppdra stadsmiljönämnden att, i samverkan med berörda nämnder, utreda förutsättningarna för att anlägga flytande öar i anslutning till Frihamnen. Motionärerna menar att Frihamnsområdet ligger öde under större delen av året, att planer på permanent bebyggelse ligger långt fram i tiden men att den nyligen invigda Jubileumsparken är en uppskattad mötesplats för många göteborgare som knyter staden närmare vattnet. Motionärerna menar att öarna skulle inbjuda till rörelse och utflykter, förstärka närheten till naturen i staden och bli ett besöksmål.

Förutsättningarna för att anlägga flytande öar i Frihamnen bör enligt motionen utredas, för att klargöra förväntade kostnader, hur och var sådan etablering skulle kunna ske samt möjligheten att låta externa aktörer sponsra eller själva anlägga och underhålla öar.

Förutsättningar att utreda förslag om flytande öar

Omfattning av utredning

En utredning om flytande öar i älven skulle ta hänsyn till flera aspekter, bland annat:

- Miljöaspekter av att anlägga flytande öar såsom förhållanden på botten, djurliv och vattenkvalitet.
- Kostnad för gestaltning inklusive förutsättningar och kostnader för att tillgängliggöra öarna för personer med funktionsnedsättning.
- Förutsättningar och kostnader att anlägga öarna.
- Förutsättningar och kostnader för förvaltning, drift och underhåll av öarna.
- Förutsättningar och kostnader att bedriva verksamhet och aktivitet på öarna, eventuellt i samarbete med externa aktörer.

Bedömd kostnad för utredning

Stadsmiljöförvaltningen har utgått från andra utredningar för att kostnadsbedöma en utredning av förutsättningar att anlägga flytande öar i anslutning till Frihamnen. Förvaltningen bedömer att utredningen skulle kosta cirka 1,5 mkr ungefärligt fördelat enligt nedan.

Aktivitet	Kostnad
Gestaltningsförslag	500 tkr
Internt arbete	500 tkr
Geoteknisk undersökning	200 tkr
Dialog och kommunikation	300 tkr

Förvaltningens bedömning

Stadsmiljönämndens reglemente anger att nämnden har ett helhetsansvar för stadens offentliga rum och samlade framkomlighet och ska arbeta för att skapa tillgängliga attraktiva och levande stadsmiljöer och naturområden. Inom ramen för ansvaret för stadens offentliga rum arbetar förvaltningen med att planera och genomföra investeringar i den befintliga staden och att förvalta och underhålla stadens anläggningar och naturområden. Flytande öar i Frihamnen kan vara ett sätt att skapa attraktiva stadsmiljöer.

Stadsmiljönämndens uppdrag är omfattande och stort fokus har, sedan nämnden inrättades 2 januari 2023, legat på uppdraget att ställa om stadens transportsystem för att minska utsläpp och främja det hållbara resandet. Såväl kommunfullmäktiges budget som uppdrag till förvaltningen från stadsmiljönämnden prioriterar dessa insatser och nämnden ansvarar för strategin ”Vi driver på utvecklingen av hållbara transporter” i stadens Miljö- och klimatprogram. Att utreda flytande öar ligger inte i linje med den politiska inriktningen att lägga stort fokus på omställningen till ett hållbart resande och skulle ta resurser från detta arbete.

I kommunfullmäktiges budget för 2025 anges att de investerande nämnderna ska värdera investeringar i syfte minska risken att en allt större del av välfärdens finansiering går till kapitaltjänstkostnader. Nämnderna ska redogöra för hur kostnader för kommunens investeringar och därmed även kommande kapitaltjänstkostnader kan minska genom prioriteringar, ändrade riktlinjer, minskade kostnader eller ökande intäkter. Förvaltningen bedömer att de värden som motionen anger att öarna skulle bidra till; rörelse och utflykter, förstärka närheten till naturen i staden och bli ett besöksmål, kan omhändertas med insatser som bidrar till jämförelsevis lägre kapitaltjänstkostnader.

Stadsmiljönämnden ansvarar för att förvalta och underhålla stadens anläggningar, parker och naturområden. Förvaltningen bedömer att kostanden för förvaltning, drift och underhåll av en flytande ö skulle vara högre än motsvarande kostnad för en landbaserad anläggning.

Stadsmiljöförvaltningen föreslår stadsmiljönämnden att avstyrka motionen.

Josefine Johansson

Anders Ramsby

Avdelningschef

Förvaltningsdirektör